

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 02 Mart 2021
Sayı : 1637

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim ve Gerekçesi ektedir.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 25.02.2021

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih :	04 Mart 2021
Esas No:	2/3436

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
03 Mart 2021
Numara

TBMM GENEL EVRAK
03 Mart 2021
No. 287575
EDİSİYE AKTARILMIŞTIR

GEREKÇE

Kargo ve posta dağıtımı ile market, restoran, pastane gibi adrese servis yapan işlerde çalışan binlerce yurttaşımız asgari ücret veya bunun biraz üzerindeki maaşlar ile evlerine ekmek götürmek için yoğun bir çaba sarf etmektedir. Büyük çoğunluğu gençlerden oluşan bu emekçiler, fazla mesai ücreti ödenmeksizin günlük 12-14 saate varan sürelerde çalıştırılmakta, yasal izinleri ve mola saatleri tam olarak kullanılmamakta ve her an işten çıkarılma baskısı altında tutulmaktadır. Adeta 19. Yüzyıl Sanayi Devrimi dönemindeki gibi insan onuruna yaraşmayacak ağır koşullar altında çalıştırılan bu emekçiler Covid-19 Salgını ile hem artan iş yükü hem de hastalık ve ölüm riskiyle karşı karşıya kalmıştır.

Türkiye'nin üretim ekonomisinden tüketim ekonomisine geçiş yapması sadece ülkenin fakirleşmesine yol açmamış aynı zamanda istihdamın tarım ve sanayi sektörlerinden hizmet sektörüne kaymasına yol açmıştır. Bu sektördeki sendikasılaştırma, iş güvencesi ve sosyal hakların yok sayılması ise ortaya adeta bir kölelik düzeni çıkarmıştır.

Kargo, posta dağıtımı, kurye ve paket servis çalışanları işleri gereği her an trafik kazası riski altında ölüm ve yaralanma tehlikeleriyle karşı karşıyadır. Nitekim son günlerde bu emekçi kardeşlerimizin ölümü veya yaralanmasıyla sonuçlanan trafik kazalarında artış gözlenmektedir. Salgınla birlikte her gün yüzlerce farklı insan ve yüzlerce farklı ürünle temas sebebiyle bu tehlikelere ölümcül hastalık riski de eklenmiştir.

Market çalışanlarının ise mevcut ağır iş yükü salgın nedeniyle daha da artmış, ortalama üç personel ile hizmet veren indirim marketleri başta olmak üzere bu sektörde kasa, reyon, depo arasında köle gibi mekik dokuyan gençlerimiz, temas halinde oldukları binlerce müşteri ve üründen bulaşacak hastalık riskiyle yüz yüzedir. Hatta bazı marketler bu ağır iş yükü yetmezmiş gibi pandemi nedeniyle başladıkları eve servis uygulamasını da bu personele yaptırmakta, bu iş için yeni personel alımı yapmamaktadır. Mola saatleri, fazla mesai ücretleri, tatil hakları fiilen ellerinden alınmış olan birçok market çalışanı haksızlıklara itiraz ettiğinde işten çıkarılmakla tehdit edilmektedir.

Sosyal bir devlet olan Türkiye Cumhuriyeti'nde elbette emekçilerimiz için öncelikle zorunlu ve elzem olan şey, yoksulluk sınırının üzerinde bir asgari ücretin belirlenmesi, iş güvencesinin sağlanması ve insancıl bir çalışma düzeni kurulmasıdır. Ancak çok büyük bir anlayış değişikliği gerektiren bu düzenlemeler yapıncaya kadar, hiç olmazsa **bu ağır şartlarda çalışan emekçilere karşılattıkları risklerin yüksekliği ve yıpratıcı çalışma şartlarıyla orantılı şekilde fiili hizmet süresi zammından faydalanma imkânı getirilmesi önemli bir adım olacaktır.**

Bilindiği gibi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 40'inci maddesinde yer alan "Fiili hizmet süresi zammı", ağır ve yıpratıcı işlerde çalışan sigortalılara yönelik bir düzenlemedir. Bu maddeye göre belirtilen işyerlerinde ve işlerde çalışan sigortalıların prim ödeme gün sayılarına, bu işyerlerinde ve işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için karşılarında gösterilen gün sayıları, fiili hizmet süresi zammı olarak eklenmektedir. Hâlihazırda bu imkândan madencilik ve kimya sektörleri gibi yüksek risk taşıyan işlerde çalışanlar ile silahlı kuvvetler, emniyet ve itfaiye teşkilatlarında çalışanlar, yasama organı üyeleri, bakanlar ve Cumhurbaşkanı yardımcıları, basın kartı sahibi basın ve gazetecilik çalışanları ile TRT personeli faydalanmaktadır. Ayrıca ceza infaz kurumlarında çalışanlar ile bazı sağlık çalışanları da bu kapsama alınmıştır.

Fiili hizmet süresi zammından faydalanan bazı kesimler ile karşılaştırıldığında kargo, posta, kurye ve paket servis çalışanları ile market çalışanlarının da işlerinin ağırlığı ve yaşadıkları yıpranma sebebiyle en az bu kesimler kadar fiili hizmet süresi zammını hak ettikleri görülecektir. Aksi halde sosyal devlet ilkesinden de, eşitlik ve adalet anlayışından da bahsetmek mümkün olmayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile market, süpermarket ve hipermarketlerde çalışanların prim ödeme gün sayılarına, bu işyerlerinde ve işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için 60 gün fiili hizmet süresi zammı olarak eklenmesi amaçlanmaktadır.

Kargo ve posta şirketleri ile market, lokanta, restoran, pastane ve benzeri işyerlerinde kargo ve posta dağıtım personeli, kurye, motosikletli kurye ve paket servis elamanı olarak çalışanlar için ise fiili hizmet süresi zammının 90 gün olarak eklenmesi öngörülmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU'NDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 40'inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki (21) ve (22) numaralı bentler eklenmiştir.

Kapsamdaki İşler/İşyerleri	Kapsamdaki Sigortalılar	Eklenecek Gün Sayısı
(21) Market, Süpermarket ve Hipermarketler	Market, süpermarket ve hipermarketlerde çalışanlar.	60
(22) Kargo ve posta dağıtım ile kurye ve paket servis işleri	Kargo ve posta şirketleri ile market, lokanta, restoran, pastane ve benzeri işyerlerinde kargo ve posta dağıtım personeli, kurye, motosikletli kurye ve paket servis elamanı olarak çalışanlar.	90

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

